

Välikysymys VK 3/2026 vp

Tytti Tuppurainen sd ym.

Välikysymys hallituksen talouspolitiikan epäonnistumisesta

Eduskunnalle

Vuonna 2023 hallitus asetti itselleen seuraavat keskeiset tavoitteet: taittaa velkaantumiskehitys, luoda 100 000 uutta työpaikkaa hallituskauden aikana, saada aikaan kestävä kasvua sekä parantaa suomalaisten elintaso.

Hallituksen viimeisen varsinaisen kehysriihen jälkeen tilanne on seuraava.

Hallitus lupasi taittaa velkaantumisen. Valtiovarainministeriön mukaan julkinen velka kasvaa voimakkaasti kohti sadan prosentin rajapyykkiä. Orpon-Purran hallituksen aikana Suomi velkaantuu enemmän kuin minkään edellisen hallituksen aikana.

Hallituksen tavoitteena oli painaa julkisen talouden alijäämä yhteen prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoteen 2027 mennessä. Nyt alijäämä on yli neljä prosenttia, ja sen ennustetaan pysyvän korkeana. Hallituksen esittämän julkisen talouden suunnitelman mukaan valtio ottaisi 64 miljardia euroa lisää velkaa vuosien 2027—2030 aikana.

Hallitus lupasi 100 000 uutta työpaikkaa tämän vaalikauden aikana. Hallituskauden aikana työttömyys on Tilastokeskuksen mukaan kasvanut 100 000 ihmisellä. Työllisyys on heikentynyt lähes 80 000:lla.

Eurostatin mukaan Suomen työllisyyskehitys on ollut EU:n heikointa ja Suomi on noussut EU:n korkeimman työttömyyden maaksi. Tilastokeskuksen mukaan pitkäaikaistyöttömien määrä lähestyy jo 1990-luvun laman tasoa. Alle 30-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli KEHA-keskuksen mukaan lähes 80 000. Pitkittynyt työttömyys ja poikkeuksellisen korkea nuorisotyöttömyys jättävät kauaskantoiset jäljet Suomen talouteen.

OECD:n mukaan Suomen kasvu oli vuonna 2025 kehittyneiden maiden heikoin. Hallitus on omilla toimillaan heikentänyt kotitalouksien luottamusta ja kotimaista kulutuskysyntää. Elinkeinoelämän keskusliiton suhdannebarometrin mukaan heikko kysyntä on selvästi suurin kasvun este.

Suomi on Eurostatin mukaan ainoa maa, jossa asuntojen arvot ovat jatkaneet laskuaan. Tämä on lisännyt kotitalouksien epävarmuutta.

Hallitus on epäonnistunut myös monella muulla rintamalla.

Välikysymys VK 3/2026 vp

Pääministeri Orpo lupasi hallitusneuvotteluissa, ettei keneltäkään vaadita kohtuuttomuuksia. Silti hallituksen sosiaaliturvavaleikkausten yhteisvaikutukset kasautuvat erityisesti lapsiperheisiin, yksinhuoltajiin ja yksinasuviin.

Hallitus tavoitteli perheiden hyvinvoinnin vahvistamista. Sosiaali- ja terveysministeriön oman arvion mukaan 31 000 uutta lasta putoaa pienituloisuusrajan alapuolelle. Hallituksen tavoitteena oli puolittaa toimeentulotukea saavien määrä. Sen sijaan määrä on kääntynyt kasvuun.

Hallituksen tavoitteena oli pitkäaikaisasunnottomuuden poistaminen vuoteen 2027 mennessä. Pitkään laskenut asunnottomuuden trendi on nyt kääntynyt nousuun. Pitkäaikaisasunnottomien määrä kasvoi Varken mukaan 29 prosenttia edellisvuodesta.

Kriisit maailmalla vaikuttavat myös Suomen talouteen, mutta kriisejä on ollut aiemminkin. Monissa aiemmissa kriiseissä Suomi on selvinnyt verrokkimaidensa tahdissa — nyt erotumme joukosta kielteisellä tavalla. Hallituksen velvollisuus olisi varmistaa, että Suomen taloudesta ja työllisyydestä pidetään huolta kulloisessakin tilanteessa. Euroopan heikot suhdanteet eivät vaikuta vain Suomeen, mutta silti juuri Suomi on vajonnut talousmittareilla Euroopan unionin pohjille.

”Ei sitä tulla saavuttamaan”, totesi valtiovarainministeri Purra (HS 20.4.) vastauksena kysymykseen velkaantumisen vakauttamisesta. Kun hallitus itse myöntää epäonnistuneensa, ei kyseessä ole enää mielipidekysymys.

Ikävä tosiasia on, että hallituksen velkaantumis-, työttömyys- ja kasvuluvut ovat Euroopan heikoimpia. Lukujen valossa herää kysymys, onko hallituksella enää yhtään merkittävää tavoitetta, joka ei olisi epäonnistunut tai josta hallituksella olisi esittää uskottava arvio, että tavoite on mahdollista saavuttaa.

Suomalaiset ansaitsevat hallituksen, joka tunnustaa tosiasiat ja kykenee korjaamaan suuntaansa.

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan välikysymyksen:

Onko hallitus valmis muuttamaan Euroopan epäonnistuneimman talouspolitiikan suuntaa?

Välikysymys VK 3/2026 vp

Helsingissä 30.4.2026

Tytti Tuppurainen sd
Antti Lindtman sd
Hanna Laine-Nousimaa sd
Anna-Kristiina Mikkonen sd
Jani Kokko sd
Ville Skinnari sd
Joonas Räsänen sd
Helena Marttila sd
Timo Suhonen sd
Lauri Lyly sd
Johanna Ojala-Niemelä sd
Johan Kvarnström sd
Riitta Kaarisalo sd
Johannes Koskinen sd
Harry Harkimo liik
Petri Honkonen kesk
Hannu Hoskonen kesk
Antti Kaikkonen kesk
Eeva Kalli kesk
Vesa Kallio kesk
Anne Kalmari kesk
Hilkka Kemppi kesk
Mauri Kontu kesk
Hanna Kosonen kesk
Mika Lintilä kesk
Markus Lohi kesk
Hanna-Leena Mattila kesk
Timo Mehtälä kesk
Olga Oinas-Panuma kesk
Jouni Ovaska kesk
Mikko Polvinen kesk
Mika Riipi kesk
Hanna Räsänen kesk
Mikko Savola kesk
Eerikki Viljanen kesk
Alviina Alametsä vihr
Fatim Diarra vihr
Tiina Elo vihr
Bella Forsgrén vihr
Atte Harjanne vihr
Hanna Holopainen vihr
Mari Holopainen vihr
Inka Hopsu vihr
Saara Hyrkkö vihr

Välikysymys VK 3/2026 vp

Krista Mikkonen vihr
Jenni Pitko vihr
Oras Tynkkynen vihr
Sofia Virta vihr
Timo Furuholm vas
Veronika Honkasalo vas
Jessi Jokelainen vas
Mai Kivelä vas
Minja Koskela vas
Pia Lohikoski vas
Aino-Kaisa Pekonen vas
Hanna Sarkkinen vas
Johannes Yrttiaho vas
Anette Karlsson sd
Anna Kontula vas
Pia Viitanen sd
Timo Harakka sd
Piritta Rantanen sd
Juha Viitala sd
Tuula Haatainen sd
Tuomas Kettunen kesk
Kimmo Kiljunen sd
Laura Meriluoto vas
Eveliina Heinäluoma sd
Lotta Hamari sd
Pinja Perholehto sd
Paula Werning sd
Miapetra Kumpula-Natri sd
Markku Siponen kesk
Antti Kurvinen kesk